

potem svojim poslancem naznanjali, kaj jih najbolj tišči. Naši poslanci sicer poznajo kmečke razmere, vsegavedni pa vendar niso, in tudi je človek tak, da bo prej kaj storil, ako ga večkrat opominjamo in mu svoje težave potožimo. Ako vedno le molčimo, mora naš poslanec misliti, da smo s svojim stanjem zadovoljni, da nimamo posebnih pritožb.

Še nekaj je, na kar moramo naše slovenske kmete opomniti. Vsa pridnost in vsa skrb nič ne izda, kjer ni božjega blagoslova. Najprej pa božji blagoslov odženemo z oskrnjanjem nedelj in praznikov, kakor spričuje samo sv. pismo. Ne rečemo, da bi Slovenci ob nedeljah hlapčevska dela opravljali, toliko verni so še, da tega ne storijo. Toda radi se nekateri podajo v razuzdano veselje, in ravno ob nedeljah, kjer bi morali posebno Boga častiti, se zahvaliti za prejete dobrrote in prositi novih, se največ popiva, preklinja, kvantá, pretepa in prešestuje. Čeravno pametni in priletni gospodarji tega ne delajo, vendar so greha deležni, ker mladine ne brzdajo in ne nadzorujejo. Gotovo je, da grdo pohujšljivo govorjenje in življenje ne bo privabilo božjega blagoslova k hiši. Popivanje po gostilnah požre pa tudi mnogo denarja, ki bi se za druge reči bolj koristno obrniti dal. Mi nismo tisti, da bi mladini ne privoščili nobenega veselja. Pa veselje je lahko tudi pošteno in nedolžno. Naj se zbirajo kmečki mladenči v pevskih društvih, naj prepevajo nedolžne slovenske pesmi in naj izpijejo pri tej priložnosti nekaj kupic dobrega vina, tega jim nihče ne bo zameril. Nezmereno popivanje, preklinjanje, kvatanje, ponočevanje in divje krokanje okoli vseh voglov je grdo in škodljivo za dušo, za telo in za denarni mošnjiček.

Še eno zadevo bi radi v razgovor spravili. Slovenci izdajo vsako leto več milijonov goldinarjev za oblačilno blago, ki ga kupujejo v prodajalnicah. Ves ta težko prislužen denar gre v tuje kraje, kjer so tovarne za tako blago. Te cunje sicer niso drage, pa vendar so drage, ker niso trpežne, se kmalo raztrgajo in je treba zopet novih. Obžalovanja je vredno, da so Slovenci večinoma popustili izdelovanje domačega platna in sukna. S tem, doma pridelanim blagom so se nekda oblačili, bilo je močno, toplo in še dosti čedno. Za obleko so torej potrosili malo denarja, tem lažje so si potem privoščili požirek dobrega vina. Kaj je Slovence zapeljalo, da so popustili dobro domačo obleko in se lotili tuje? Nič drugega, ko sama gizdavost in preširnost. Vsak hlapec hoče danes oblečen hoditi kakor gospod; in sram bi ga bilo, obleči jopič iz sivga domačega sukna. Kakšna abotnost! Kako toplo, kako trpežno je bilo vendar to sukno! In ali je bilo mar grdo? Neumna domišljija! Tirolskega kmeta pa ni sram, hoditi v obleki iz domačega sukna. Njemu ne pride na misel, da bi bila to kaka sramota. Tudi na Češkem, Moravskem, Poljskem, Hrvaškem in drugih slovanskih deželah se kmetje večinoma še sami oblačijo. Te milijone, ki jih Slovenci za tuje cunje izdajo, bi krvavo potrebovali za druge potrebe; kmet bi pa lažje obstal, ko bi se znebil teh stroškov za obleko.

Cerkvene zadeve.

Desetletnica v Jarenini.

Jarenina je sicer tako blizu Vas, gosp. urednik, da lahko vsako novico od nas hitro zvete in jo po svetu razglasite; pa vendar vsprejmite tudi od nas župljanov naslednje vrstice, koje pišem v zahvalo za napravljeno nam duhovno veselje.

Pretečeno nedeljo popoldne se nas je zbralo ne- navadno dosti pri župnišču. V lepi procesiji smo se med glasnim zvonjenjem in ubranim petjem pomikali proti cerkvi. Kaj pa smo imeli? Velč. naš gospod dekan J. Fleck, obdani od gg. dvorskega oskrbnika, št. - jakop- skega župnika, Vrežeta iz Maribora, domačega kaplana, pa obilno ovenčanih devic, nesli so lepo, na Dunaju iz- delano, tukajšni Lurški Materi božji namenjeno krono.

V pridigi so nam razložili kratko in jasno zgodo- vino Lurške votline in tamošnjih čudežev in k sklepu razodeli, da so to krono sami kupili, in jo Mariji izro- čijo iz hvaležnosti, da jim je ljubi Bog na Marijino pri- prošnjo dodelil, to nedeljo ravno deseto leto kot župniku in dekanu jareninskemu dopolniti. Solze veselja stopile so nam v oči, ko smo videli krono na glavi lepe Lurške statue, ki je bila pred osmimi leti v velikanski proce- siji v to cerkev prenesena.

Po cerkveni slovesnosti smo se podali na bližnji grič, kjer se nam je drugo lepo veselje storilo — blago- slovljen je bil visoki križ s podobo Križanega in za- lostne Matere božje. Križani Jezus in Devica Marija naj preblagemu našemu dušnemu pastirju obilno povrneta, kar so za nas Jareninčane zadnjih deset let storili!

Sv. misijon v Rajhenburgu.

Od dne 27. oktobra do 8. novembra se je v naši župniji obhajal sv. misijon. Vodili so ga čč. gg. lazaristi od Sv. Jožefa pri Celju. Ljudje so se že dolgo veselili te cerkvene pobožnosti in so se je tudi prav zvesto udeleževali. Čeravno je bilo dosti potrebnega dela na polju, vendar so prav pridno prihajali.

Blizu 4000 jih je prejelo sv. zakramente. Seveda bi jih ne bilo moglo toliko k sv. zakramentom pristo- piti, če bi ne bili pomagali čč. gg. iz sosednih župnij in iz krškega in brežiškega samostana. Bog jim poplačaj njihov trud! K sklepu misijona, ki je bil v nedeljo dne 8. novembra, so prišli tudi preč. g. opat iz tukajšnjega samostana in č. g. dekan iz Vidma. Po »Te Deum« so domači č. gosp. župnik spregovorili in so se v svojem imenu in v imenu vseh župljanov čč. gg. misijonarjem zahvalili za njihov trud, in župljane opominjali, naj vedno ostanejo na ozki poti pravičnega življenja.

Bog daj, da bi res seme božje besede obilno sadú prineslo! — Veliko ljudstva je spremljalo čč. gg. misi- jonarje do kolodvora in marsikateri izmed njih jih je spremljal s solzami hvaležnosti.

Nove orglje v Poličanah.

Nove orglje je izdelal g. Fr. Naraks iz Arje vesi pri Žalcu za novo poličansko cerkev. Strokovnjaki, ki so jih poskušali, sodijo, da so milodoneče, izvrstno in vestno delo. Orglje imajo 14 spremenov: 1. Principal 8 čevlj., Gamba 8 čevlj., Dolce 8 čevlj., Burdon 8 čevlj., Sva 4 čevlj., Flauta 4 čevlj., Fugara 4 čevlj., Spicflauta 2³/₄ čevlj., Oktava 2 čevlj., — dvakratna mikstura — pe- dal je: Subbas 16 čevlj., Principalbas 8 čevlj., Kvintbas 5³/₄ čevlj., Oktavbas 4 čevlj.

Pri sestavljanju se vidi in zapazi natančna, vestna kompozicija. Pojejo glasno in milo. Prihodnjo nedeljo, na god sv. Cecilije bodo slovesno blagoslovljene; preč. g. kanonik in stolni župnik J. F. Bohinc so blagovoljno sprejeli slavnostno pridigo in preč. g. kanonik in rav- natelj K. Hribovšek slovesno sv. mašo. Preč. gg. kan. dr. Križanič in dr. Pajek sta obljubila pogojno slovesne obrede.

Strokovnjak naše škofije, č. g. L. Hudovernik, bode priložno novi umotvor poskusil in Naraksovo delo sodil. Gospod Naraks je domačin in Slovenec, dober kristjan, ter se vsem gospodom priporoča, ker dela po ceni in

se loči od nekaterih mojstrov te vrste, ki se pri duhovni mizi sedeči, še ne prekrizajo.

Gospodarske stvari.

Zakaj krave tolikokrat izvržejo?

Ako krava izvrže, je uzrokov cela vrsta. Kdo je kriv? Gospodar ali dekla, pastir, krava sama ali celo bik? Nato je v posameznih slučajih težko odgovoriti. Največkrat pripomore vsak svoj delež in nesreča se ne da odvrniti. Dekla se jezi, če krava noče rada mleka dajati ali če zavoljo sitnih muh z glavo, nogami in repom okoli sebe ometa, če mirno ne stoji, in to svojo jezo spušča dekla navadno s stolom po rebrih ubogega živinčeta. Nič boljše včasih ne ravna hlapec. In še celo pastir zakrivi v tem oziru prav mnogo, če breje krave preveč naganja in tira. Pa to še ni vse. Tudi gospodar mora skrbno paziti, da se ne prigodi breji kravi v petem, šestem in sedmem mesecu nič, kar bi ji škodovalo; posebno mora na take paziti, ki se vpregajo mesto volov v plug ali pred voz.

To so zunanji vzroki, da krave tolikokrat izvržejo. A še večjo škodo napravljajo znotranji, to so navadno bolezni v prebavljanju, v raztekanju krvi, v črevesih itd. Gostokrat povzroči take notranje bolezni slaba, spridena klaja. Če se seno ni po letu prav posušilo, začne po zimski gniti in prhniti. Tako slabo seno še velja za junce in vole, a za breje krave ni več!

Tudi jednostransko polaganje ni zdravo; to je, če se kravi vedno le krompir, tropinje ali kaka druga klaja sama brez premembe daje. Moka, ki je spridena, zmrzle in gnile reči naj se nikar ne polagajo, če noče gospodar precejšnje škode trpeti. Nesnaga v jaslilih, v posodah, iz katerih krava je in pije in v hlevu sploh, slaba voda, preveč soli itd. je tudi mnogokrat že povzročilo, da je izvrгла.

Dostikrat pa je hlev že sam na sebi kriv, da se take nesreče prigodijo. Če namreč tla niso ravna, ampak preveč nazaj visijo, ni nič čudnega, če se kravi kaj prigodi. Taka tla se morajo poravnati vsaj nekoliko s tem, da se zadaj več stelje natrosi. Še boljši pa je, če se celo vnovič predelajo in poravnajo, ker tudi stelje kmetu navadno ne preostaja in ker ne izda mnogo. Celokupno se še nahaja v hlevih kot tlak. Če je gladko, še ni take nevarnosti, a če je prerobato, ga le kaže brž ko mogoče odstraniti. Stelja in listje ne more vsega storiti, da bi se kamenje ne poznalo.

Mnogokrat so hude bolezni vzrok, da krave izvržejo, na priliko bolezni na parkljih, volčič ali sajevec v gobci i. dr. Celokupno biki in njih bolezni so včasih vzrok, na katerega le malokdo ali nihče ne pomisli.

Dosti vzrokov je torej in srečen je, kdor se vsem obrani. Tudi še ni toliko škode, če se nezgoda enkrat pripeti. A to je le malokdaj, kajti je stvar — nalezljiva. Dostikrat se je že primerilo, da v hlevu, v katerem je jedna krava izvrгла, ni pri tem ostalo, ampak da so celo nekaj let še druge izvrgle. Tudi podeduje se ta slabost pri kravah in se prav težko odpravi. Živina se mora do cela premeniti, hlev prenoviti ali vsaj do dobrega osnažiti in v prihodnjem mora gospodar prav vestno paziti, da se mu bolezen ne prikrade h kravam. Če izvrže krava pred sedmim mesecem, pride mladič vsikdar mrtev na svet, če po 230. dnevu, odkar je breja, se včasih tele še ohrani pri življenju, a le težko.

V novejšem času celo trde preiskovalci v tej zadevi, da so bakterije, ki povzročujejo in pospešujejo take nezgode. In če pridejo te bakterije od jedne krave na

drugo, preseli se z njimi tudi bolezen in tako se zgodi, da krave, ki stoje v enem hlevu, brez vsekakih zunanjih ali notranjih vzrokov kar zaporedoma izvržejo. — Gospodar popravlja hlev, prenavlja klajo in steljo, povprašuje hlapce in dekleta, kupuje zdravila, vse nič ne pomaga, teleta le ne dobi zdravega ali o pravem času na svet. V takem slučaju, v katerem storijo vsi pri hiši svojo dolžnost, je le morebiti vzrok pri bakterijah.

Sejmovi. Dne 21. novembra pri Sv. Juriju ob Tabru, pri Sv. Juriju ob Ščavnici in v Slov. Bistrici. Dne 23. nov. v Arnovžu. Dne 24. nov. pri Sv. Marjeti ob Pesnici. Dne 25. nov. v Ločah in v Kanizi pri Ptuj. Dne 26. nov. na Bregu pri Ptuj (za svinje).

Dopisi.

Od Svetinj pri Ormožu. (Vojaško veteransko podporno društvo.) V god sv. Leopolda se je vršila pri nas nenavadna slovesnost. Obhajali smo namreč začetni ali rojstni dan tega društva, katero se je osnovalo v dobrohotni namen, skazovati udom svojim, kakor tudi drugim zaslužnim osebam pogrebno čast, oziroma pomoč v slučaju uboštva in bolezni. Društvo, ki šteje v začetku 70 rednih in 15 podpornih udov, zbralo se je pred župniščem in okrašeno z društvenimi znamenjem, zeleno-belimi, na koncu z zlatimi zobci, čez ramo pripetimi, trakom se je podalo od tod, na čelu sv. križ, spremljano od dveh č. gg. duhovnikov v procesiji v cerkev k službi božji. Domači g. župnik so imeli pridigo, oziroma slavnostni govor, v pomenljivih besedah, da ga, smelo rečem, najspretnейše pero bolj živo opisati ne more. Posebno so društvu priporočali zlato geslo »Vse za vero, dom, cesarja«. Po sv. maši, katero so darovali č. g. Sajnkovič, bilo je darovanje okoli oltarja, in med tem svirala je godba konečno tudi cesarsko himno, za tem pa se je podalo društvo v procesiji pred župnišče, da izreče č. gg. duhovnikom prisrčno zahvalo in od tod podali smo se k običnemu zborovanju v šolske prostore. Tukaj je imenovalo društvo z velikim navdušenjem zaslužna gospoda, župnika J. Bohanca in majorja L. Janžeka za častna uda. Besede gospoda načelnika ganile so celo društvo tako, da smo veselo trikratni »živi« zaklicali naši presvetli cesarici in Habsburski hiši. Za tem pobrala se je vstopnina in udnina, zapisalo se še nekaj novih udov in tako se je končala prva slovesnost in zborovanje. — Ker ima to društvo v resnici blag namen, skazovati v prvi vrsti društvenikom, kakor tudi drugim zaslužnim osebam pogrebno čast, oziroma pomoč v slučaju uboštva in bolezni, zato si v imenu društva dovoljujem, vabiti k udeležbi tudi doslužene vojake iz širje okolice. Redni ud more biti vsak doslužen vojak, ki vplača 1 krono vstopnine in 5 kr. na mesec ali 60 kr. udnine na leto, podporni ud pa plača najmanj 2 kroni na leto. Društvo si bode, kadar dopustijo gnotne razmere, omislilo tudi društveno opravo ali uniformo. Podrobnosti se izvejo pri načelniku pri Svetinjah. Zapisnikar.

Od Sv. Jakoba v Slov. gor. (Nova šola.) Veselje je bilo na licu marsikaterega našega občana brati, ko se je dovršilo proti sredini pretečenega meseca zadnje delo na novem šolskem poslopu. Največja radost pa se je pokazala v nedeljo, dne 25. oktobra; že prejšno večer in zgodaj v nedeljo je naznanjevalo pokanje topičev slovesnost, katera se je ta dan tukaj vršila. Več ljudij, kakor navadno, zbralo se je ta dan okoli cerkve in novega šolskega poslopja, radostno že pričakajoč one gospode, kateri bi naj to svečanost s svojo prisotnostjo